

CVO AI

Per bouwsteen lees je in dezelfde drieliding als bij de kick-off:

1. Dit willen we
2. Hier is al behoefte aan
3. Dit doen we al

Met daarbij een korte kernobservatie en de plek in het vervolg. Bedoeld als basis voor de visuele terugkoppeling aan de deelnemers.

Bouwsteen 1 - Visie, waarden & kaders

Kern: Veel input, weinig richting. Verdeeld tussen ‘maak een protocol en deel het’ en ‘geen visie vastzetten’. Werkbare lijn: meegroeiende kernwaarden + reflectiekaders, geen dichtgetimmerd beleid.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Richtlijnen voor AI-gebruik binnen CVO; een AI-protocol, gedeeld met alle scholen - Een visie die meebeweegt; flexibele kaders i.p.v. dichtgetimmerd beleid - Visie voor de toekomst + reactieve kaders/afvinklijst met reflectie-opdrachten achteraf - Aandacht voor kansen én risico's; mens – machine – mens - Hoe kan AI duurzaam helpend zijn en helpen diepte te vinden? - Het goede voorbeeld geven aan leerlingen; ook voor ondersteunende afdelingen - Minder docentafhankelijk; breed gedragen, homogene praktijk in lijn met de visie - Proactief flexibel met elkaar in gesprek - Dilemma: hoe selecteer je sollicitanten als alle brieven AI-perfect zijn? - Wat verwachten we van ministerie / SLO?	- Diepe kernwaarden als meetlat naast AI-initiatieven (open, eerlijk, betrouwbaar, reactief) - AI als basisvaardigheid voor docenten (olievlek) - Duidelijkheid: waar willen we naartoe? - Visie vast, AI niet vast; geen visie dichtzetten - Visie én tools voor ondersteunende afdelingen - Proactieve én reactieve reflectiekaders (leerlingen én personeel) - Dat mijn beoordelingsgesprek niet door AI is gedaan - Betekenis en diepte	- Veelal ‘nog niks’, maar wel al veel losse activiteit - Eén school: visie + 1e concept-invulling per domein (docent, leerling, personeel, secties) op 1 A4 - AI-lezing door een bedrijf/collega - Interne gesprekken en scholing; delen door collega's - Afspraak: visie min. 2-jarlijks herzien en breder formuleren - Inventariseren wat we onderling al doen

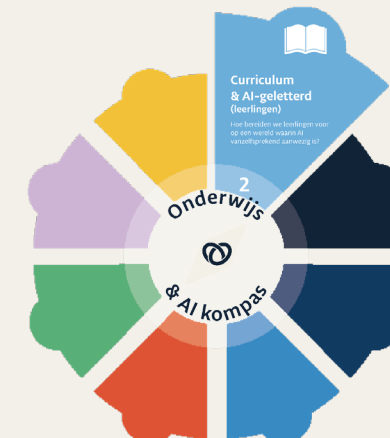

Bouwsteen 2 - Curriculum & AI-geletterdheid (leerlingen)

Kern: Heldere, eenduidige vraag: één leerlijn AI-geletterdheid, vakspecifiek invulbaar, met handreikingen. Geen verdeeldheid, wel ontbrekend en versnipperd materiaal.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Een leerlijn AI-geletterdheid: brede insteek + vakspecifieke invulling - Elk vak maakt gebruik van AI binnen het curriculum - Leerlingen bewust en juist met AI laten omgaan (AI is niet overal de oplossing) - Leerlingen helpen AI snel in te zetten in hun leerproces - Hoe bereiden we leerlingen met een lager IQ voor op het stellen van de juiste vraag? - Structureel inbedden: methode of meer ICT-tijd, gecombineerd met alle vakken - Binnen scholengroepen expertise & materiaal delen (gemeenschappelijk platform, bijv. Learnbeat)	- Handreiking per vak: hoe maak je een AI-opdracht? - Concrete vertaling van SLO-doelen naar lessen/lesvoorbeelden - Een vast curriculum voor docenten met praktische handvatten én eigen ruimte - Meta-kennis voor docenten zelf - Good practices en structuur - Meer tijd in de lesplanning	- Lessen digitale geletterdheid als basisvaardigheid - AI bewust in vakken (bijv. kunst); vaste les maatschappijleer over de gevaren - Mentorles bovenbouw vmbo over AI bij het leren - Pilot Digit VO, geïntegreerd in maatschappijvakken - Lessen vormgegeven met AI, verwerkt in Learnbeat - Incidenteel bij burgerschap, SOVA, ICT of n.a.v. nieuws (Jeugdjournaal) - Team werkt aan eigen geletterdheid; individueel/per sectie experimenteren in de klas - Leerlingen mogen voor veel vakken al AI gebruiken

Plek in het vervolg: Focusgebied sprint 2 - prototype-leerlijn op één scholengroep + bundeling good practices.

Bouwsteen 3 – Professionalisering & bekwaamheden

Kern: Tweesporig: basisbekwaamheid voor iedereen (verplicht, jaarlijks) én verdieping voor gevorderden. Ondersteunende afdelingen worden expliciet genoemd. Nog geen structuur.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Basis voor elke collega, niet vrijblijvend (jaarlijkse update) + verdieping tot expert - Verdieping voor docenten die al ervaring hebben - Training met nadruk op praktische tips en werkverlichting - Training voor digibeten: verantwoord gebruik + mogelijkheden ‘Mag het wat minder voorzichtig? Gewoon gaan doen’ - Kennis & vaardigheden van de serviceorganisatie verhogen - Tools + licenties (leerlingen én docenten) - AI om beter/gedifferentieerd toetsen te maken; nakijken vergemakkelijken (ook slechte handschriften)	- Scholing van collega’s, specifiek op het onderwijs ‘Hoe leer ik AI aan mijn leerlingen; gebruik én begrip?’ - Een AI-expert / ‘genius bar’ per school beschikbaar - Scholing & professionalisering voor ondersteunende afdelingen - Serviceorganisatie staat nog aan het begin (bijv. AI bij aanbestedingen) - Tools / licenties	- Interne trainingen (kan sneller) en externe trainingen (maar geen onderwijsexperts) - Workshops + intervisie (werkte goed; wel verdiepen!) - Training via leernet; lesseries i.p.v. losse spelletjes - Cursussen aan leerlingen - vak in de onderbouw - AI-bijeenkomst voor collega’s + gehuurde AI-laptop (CVO Academie) - Copilot-pilot in de serviceorganisatie - Pijnpunt: ‘we doen al wat, maar hoe weet ik of ik bekwaam ben?’ - Leren toevallig van elkaar

Plek in het vervolg: Deels sprint 2 (basisbegrip ‘zo werkt AI’) + apart traject via CVO Academie en HR.

Bouwsteen 4 - Toetsing & beoordelen

Kern: Meeste energie én verwarring. Twee vragen door elkaar: ‘hoe detecteer ik AI?’ en ‘hoe verandert toetsing zelf?’. PO en werkstukken zijn het urgente vraagstuk.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Toetsing congruent met leerdoelen: AI-proof waar nodig, AI-versterkt waar het kan - Een docententeam met de kennis en kunde om dat te bereiken - AI bewust kunnen inzetten als docent; AI-geletterde leerlingen - Samen met andere scholen gezamenlijke opdrachten (niet elk het wiel opnieuw) - Het proces wordt belangrijker: mens – machine – mens - Blijven kijken naar het doel van toetsing; waarden toetsen - Een AI-checker (NL) / tool om AI-gemaakt werk te herkennen - Prompt om duidelijke rubrics te maken - Toetsen na laten kijken; docent krijgt alleen de conclusie, leerling gericht geholpen	- Handvat voor afspraken over toetsen; good practices - Expertkennis: welke assessmentvorm past bij welk niveau (basis vs. vwo) - Scholing: hoe helpt AI bij toetsing/beoordeling? - Moeten toetsvormen veranderen of AI weigeren (bijv. PWS)? Wat mag je AI laten beoordelen? - Een denktank voor vaksecties om materiaal te ontwikkelen - Uitwisselen binnen én tussen scholen - Tekstherkenning + nakijken (2e corrector); handschriften kunnen lezen - Een AI-toetsprogramma dat zich aanpast aan de leerling - Handleiding inzet AI t.b.v. leerrendement	- Veel ‘docent-afhankelijk’; in de kinderschoenen (‘wel willen, maar hoe?’) ‘Wij beoordelen het proces eerder dan het eindresultaat’ - Inleverprotocol; PWS met rubric; 4-ogenprincipe (AI checkt correctheid toets) - NL: vragen bij tekst maken; ENG: invulzinnen oefenen - Onderzoek door leerlingen (PWS); scholen bezig met AI-beleid - Schoolbreed: scholing + ruimte voor discussie → AI-beleid mét toetsbeleid - Knelpunt: leerlingen doen dingen die docenten (nog) niet kunnen; gebrek aan kennis/mogelijkheden

Plek in het vervolg: Focusgebied sprint 2 (sterkste) - twee handreikingen, géén detectietool. Follow-up met Thessa.

Bouwsteen 5 - Innovatie & monitoring

Kern: Weinig input; vooral ‘deel meer info’ en ‘meer vrijheid om te experimenteren’. Geen werkgroep-thema - dit is een CVO-/programmafunctie.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- CVO deelt kennis en protocollen met alle scholen (CVO-beleid) - Nieuwsbrief vanuit CVO met meer informatie - Leren van leerlingen én van collega’s - Meer aandacht tijdens studiedagen - Meer kennis van verschillende soorten AI	- Meer vrijheid om AI’s te gebruiken - Duidelijkheid: welke AI-systemen mogen wel/niet - en waarom? - Hardware- en software-ondersteuning (laptop) - Leerlingen anders leren werken	‘Alleen deze bijeenkomst’ - Copilot is leidend - Veel doen én fouten maken - LAN-school; inleverprotocol via SOM (nog onbekend)

Plek in het vervolg: Buiten sprint 2 - programmafunctie met vast ritme, gekoppeld aan de CVO AI-website.

Bouwsteen 6 - Communicatie & stakeholderdialoog

Kern: Ouders worden meerdere keren expliciet genoemd. Daarnaast vraag naar leernetwerken op vakgebied, gefaciliteerd door CVO. ‘Dit doen we al’ is nog mager.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Ouders goed informeren over de gevaren van AI-gebruik - Structurele gesprekken met leerlingen, ouders én collega's - Ook methodeschrijvers laten aanhaken - Leerlingen zorgvuldig wegwijs maken; ICT-tijd in curriculum hiervoor - AI inzetten bij lesstof werkte niet altijd ('stomme opdracht') — vraagt betere opzet	- Een 'ouderkit/ARDA' over AI; lesideeen voor mentorlessen - AI-tool-evaluatie: welke tools zijn nuttig? (toetschecker, AI-tutor, examentraining) - Leernetwerken op vakgebied (whitepapers, publicaties delen), door CVO gefaciliteerd - Tools laten ontwikkelen door WO, met gecertificeerde kwaliteit - Ervaringen van docenten delen - Hoe helpt AI iedereen op de route richting het examen? - Training opzetten voor ouders, collega's én leerlingen	- Eén school: ouderavond over AI met externen - AI-waaier voor leerlingen/docenten in ontwikkeling (naar voorbeeld mbo Twente) - Incidenteel met leerlingen bij burgerschap; met ouders nog niets - Vraag leeft: hoe houden we hersenen getraind — traditioneel onderwijs blijft

Plek in het vervolg: Focusgebied sprint 2 - 'ouderkit' + AI-postercampagne, co-productie met Communicatie.

Bouwsteen 7 - Technologie & infrastructuur

Kern: Twee soorten vragen: operationeel (welke tools, licenties, devices) en beheersing (aan/uit, meekijken, monitoring, een ‘schil’ tegen datalekken). ‘Officieel alleen Copilot, maar...’ - schaduw-AI bestaat al.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
• Overzicht van veilig bruikbare tools; meerdere AI-tools ondersteunen • Reguleren wat verstuurd wordt + aan/uit-knop voor AI-tools • Gesloten AI-omgeving voor leerlinggegevens en datagevoelige vragen • Alle leerlingen een (CVO-)device/laptop; Copilot Advanced voor iedereen • Zelf software kunnen installeren • Kennis én kunde over algemene zaken (geen ARDA) • Licenties: AI-licentie docenten (€185 p.p.); ChatGPT (€23/mnd) naar behoefte	• Monitoren welke prompts/documenten in AI-tools worden gebruikt • Awareness bij leerlingen én medewerkers; hoe te beveiligen? • Geen persoonlijke gegevens aan AI; eventueel verplichte cursus • Een ‘schil’ tegen het per ongeluk delen van gevoelige info; meekijkfunctie • Informatieavond voor ouders: hoe AI hun kind kan ondersteunen	• AI-tools in gebruik — meer dan alleen Copilot • ‘Officieel alleen Copilot, maar...’ — schaduw-AI bestaat al • Open vraag: welke tools toestaan?

Plek in het vervolg: Deels sprint 2 - tool-whitelist (prioriteit 1) met ICT/cybersecurity; investeringsbeleid is governance.

Bouwsteen 8 - Veiligheid, privacy & rechten

Kern: Scherpste spanning: ‘mensen willen starten, ze willen kaders’ én ‘proeftuin buiten de lijnen, anders krijg je schaduw-AI’. Expliciete keuze EU i.p.v. VS.

Dit willen we	Hier is behoefte aan	Dit doen we al
- Duidelijke richtlijnen voor medewerkers en leerlingen (in leerlingentaal) - Beperking op gebruik van privégegevens in AI - Een ‘schil/filter’ tegen invoer van kwetsbare data - Les in veiligheid voor leerlingen - Geen ‘brave proeftuin’ - durven pionieren	- Bescherming van (persoons)gegevens; dataclassificatie/automatiseren op gevoelige data - Heldere richtlijn + snelheid - Bewustwording bij leerlingen - Ruimte om te pionieren (proeftuin) - anders te formeel/traag → schaduw-AI - EU, niet VS - Gevaar omdenken naar kans (‘Mythos → kans’)	- ARDA ICT-cursus cyberveiligheid (deel AI, alleen medewerkers) - Medewerkers gewaarschuwd (studiemiddag) voor invoer persoonsgegevens - Officieel alleen Copilot (twijfel of dat gebeurt); geen persoonsgegevens invoeren - Twee snelheden: braaf wachten op AVG/EU-compliant óf zelf pionieren met Claude/Gemini - Sleutelzinnen: ‘mensen willen kaders’ · ‘loket voor snel antwoord’ · ‘whitelist = prioriteit 1’

Plek in het vervolg: Deels sprint 2 (whitelist/Q&A); proeftuin-model A vs. B is een governance-keuze (11 juni).

